

Beleidslijn besloten/publieke plaatsen

Aanleiding

VWS krijgt veel verzoeken om te handhaven in situaties waarin bepalingen van de Wpg en de daaronder hangende regelingen worden overtreden. In die gevallen is het de vraag of VWS betreffende burgemeester bevoegd is om handhavend op te treden.

Handhavingsbevoegdheid

Voor de vraag wie bevoegd is om te handhaven is van belang de vraag waar de overtreding plaatsvindt. openbare plaats: burgemeester bevoegd.

- publieke plaats: burgemeester bevoegd.
- besloten plaats waar een beroep of bedrijf wordt uitgeoefend: minister van VWS
- besloten plaatsen waar geen beroep of bedrijf wordt, burgemeester bevoegd.

Om de handhavingsbevoegdheid te bepalen zal duidelijk moeten zijn welke plaatsen openbaar, welke publiek en welke besloten zijn. Dit is niet altijd even gemakkelijk te duiden. Daarom wordt hieronder een aantal definities opgesomd.

Definitie publieke plaats in Wpg (art 58a)

Een voor het publiek openstaand gebouw als bedoeld in artikel 174, eerste lid, van de Gemeentewet, of een voor het publiek openstaand lokaal, voertuig of vaartuig, met uitzondering van gebouwen en plaatsen als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Grondwet (=kerken);

Het gaat om een plaats die voor eenieder zonder aanzien des persoons open staat. Wanneer deze feitelijk voor een in beginsel onbeperkt aantal personen toegankelijk is. De beletselen zoals minimumleeftijd toegangsbewijs of identificatieplicht doen hier niet aan af!

Let op: als toegang is gekoppeld aan een lidmaatschap waarbij eenieder het lidmaatschap kan verkrijgen zonder aanzien des persoon, dan is dit vergelijkbaar met een toegangsbewijs.

Voorbeelden publieke plaatsen

restaurants
 cafés
 sportscholen
 theaters
 musea
 bibliotheken
 zittingszalen in gerechtsgebouwen ten behoeve van openbare zittingen
 overdekte speelhallen
 treinen
 veerponten
 wachtruimten van zorginstellingen
 zwembaden
 klimhallen
 een wachtruimte in een gezondheidscentrum waar bv zowel een acupuncturist als een chiropractor is gevestigd.

Zorgplicht publieke plaatsen

De zorgplicht van publieke plaatsen ligt bij diegene die bevoegd is tot het aan een publieke plaats treffen van voorzieningen of tot het openstellen van een publieke plaats voor publiek. (art. 58 (1) k)

Handhaving publieke plaatsen

Verantwoordelijkheid van handhaving in publieke plaatsen ligt bij de burgemeester. (art. 58 k, lid 2 en 4)

Besloten plaatsen in Wpg:

Plaatsen die niet voor publiek open staan.

Het betreft plaatsen waartoe de toegang open staat voor specifieke personen en de identiteit van de aanwezigen bepalend is voor toegang en gebruik van de ruimte.
De feitelijke omstandigheden van het geval zijn bepalend voor de vraag of een plaats nog voor publiek toegankelijk is of dat nog steeds sprake is van een besloten karakter. Formele criteria, zoals de benaming, de aanduiding op de gevel of een lidmaatschap zijn niet uitsluitend bepalend voor de vaststelling van het publieke of besloten karakter. Bepalend is hoe de betreffende plaats in werkelijkheid overwegend wordt geëxploiteerd. Een besloten feest in een doorgaans voor publiek toegankelijke horecagelegenheid maakt de horecagelegenheid nog geen besloten plaats (want incidenteel) en het plaatsen van een hek doet niet af aan het publiek toegankelijke karakter van een tankstation. Ook gedurende een voor publiek toegankelijke lezing in een doorgaans besloten gebouw, blijft het gebouw een besloten lokaal. Het gaat om het karakter van de plaats en niet van de toevallige gebeurtenis of samenkomst daar.

Voorbeelden besloten plaatsen

ruimte van kantoorgebouwen die toegankelijk zijn voor werknemers en de ruimte met wie ze een afspraak hebben;
behandelruimte in zorginstellingen;
voor het publiek gesloten gedeelten van gerechtsgebouwen
loodsen
gebouwen van onderwijsinstellingen,
gebouwen van kinderopvangcentra,
gebouwen die alleen voor studenten van een studentenvereniging openstaan;
verpleeghuizen waar alleen personeel, bewoners en hun specifieke bezoekers (melden bij de receptie) mogen komen
afgesloten gezamenlijke ruimten van een appartementencomplex
oud, leegstaand bedrijfspand
accupunctuur/chiropractie waar je meteen de behandelkamer inkomt

Zorgplicht besloten plaatsen

De zorgplicht ligt bij degene die bevoegd is tot het aan een besloten plaats, niet zijnde een woning, treffen van voorzieningen of tot het toelaten tot een besloten plaats van personen. (58l (1))

Handhaving besloten plaatsen

De handhaving bij besloten plaatsen waar een beroep of bedrijf (bv kantoren, slachterijen) wordt uitgeoefend ligt bij de Minister van VWS (aanwijzing en bij spoed een bevel art. 58l (2) (4) en last onder bestuursdwang en last onder dwangsom (art 58u (1) (2)). Indien in de besloten ruimte geen bedrijf of beroep (bv verenigingsgebouwen en loodsen die niet bedrijfsmatig worden gebruikt) wordt uitgeoefend is de burgemeester verantwoordelijk (aanwijzing en bij spoed een bevel art 58l (2) en (4) en last onder bestuursdwang en last onder dwangsom (art 58u (3) (4))

Maar: in spoedeisende zaken: zowel de burgemeester als de minister ((artikel 58, vierde lid) en indien ernstige vrees voor verspreiding Covid: burgemeester kan alle bevelen geven die nodig zijn voor de beëindiging van de gedraging of activiteit en de daar aanwezigen te bevelen zich onmiddellijk te verwijderen.

58u, 4^e lid: burgemeester kan lod opleggen indien overtreding wordt begaan op een openbare of publieke plaats of een besloten plaats waar geen beroep of bedrijf wordt uitgeoefend.

NB: zorginstellingen/zorglocaties. Ook daarvoor is een definitie opgenomen in artikel 58a. Zorglocaties vallen niet onder de zorgplichten voor publieke plaatsen (58k) of besloten plaatsen (58l), maar hebben een eigen artikel, namelijk 58o. De burgemeester is daar in het geheel niet bevoegd, maar de minister van VWS is bevoegd

Openbare plaatsen: burgemeester kan bevelen geven. (artikel 58m)

Definitie openbare plaatsen (art. 1 Wom)

Plaats die krachtens bestemming of vast gebruik openstaat voor het publiek. MvT: (...) *dat in beginsel een ieder vrij is om er te komen, te vertoeven en te gaan; dit houdt in d t het verblijf op die plaats niet door de gerechtigde aan een bepaald doel gebonden mag zijn. Dit sluit overigens niet uit, dat bepaalde activiteiten op de desbetreffende plaats verboden kunnen zijn. Dat de plaats «openstaat» betekent voorts, dat geen beletselen in de vorm van een meldingsplicht, de eis van een voorafgaand verlof, of de heffing van een toegangsprijs gelden voor het betreden van de plaats. Op grond van het vorenstaande kunnen bij voorbeeld stadions, postkantoren, warenhuizen, restaurants, musea, ziekenhuizen en kerken niet als «openbare plaatsen» worden aangemerkt.*

Voorbeelden openbare plaatsen

Openbare plantsoenen en parken
Waterwegen
Recreatieplassen
Overdekte passages in winkelcentra
stationshallen

	zorgplicht	handhaving	voorbeelden	maatregelen	spoed
publiek	degene die bevoegd is tot het treffen van voorzieningen of tot het openstellen van publieke plaatsen voor het publiek (58k Wpg)	burgemeester	restaurants cafés sportscholen theaters musea bibliotheken zittingszalen in gerechtsgebouwen ten behoeve van openbare zittingen, overdekte speelhallen, treinen veerponden wachtruimten van zorginstellingen	Aanwijzing 58k(2) Wpg	Bevel 58 k(4) Wpg
Besloten niet beroep/bedrijf	ligt bij degene die bevoegd is tot het aan een besloten plaats, niet zijnde een woning,	burgemeester	Verengingsgebouw Loodsen waar geen beroep/bedrijf wordt	Aanwijzing 58l(2) Wpg	Bevel Burgemeester 58l (4) Wpg Alle benodigde bevelen bij vrees

	treffen van voorzieningen of tot het toelaten tot een besloten plaats van personen (58l Wpg)				verspreiding virus 58 n Wpg
Besloten beroep/bedrijf		Minister van VWS	Slachterijen Kantoren Bedrijfsmatige loodsen die bedrijfsmatig worden gebruikt	Aanwijzing 58l (2) Wpg	Bevel Minister VWS 58l(4) Wpg Alle benodigde bevelen bij vrees verspreiding virus: burgemeester 58 n Wpg
Openbare plaatsen	x	burgemeester	Wegen Pleinen Straten openbare plantsoenen en parken, waterwegen, recreatieplassen overdekte passages van winkelcentra, stationshallen vliegvelden	Alle benodigde bevelen 58 m Wpg	